

Aan de voorzitter van het DB SNN
Dhr. J.A. Jorritsma
p/a Postbus 779
9700 AT Groningen

Groningen, 19 maart 2015

Kenmerk: 10/15

Betreft: Briefadvies inzake de Creatieve Industrie Noord-Nederland

Geachte heer Jorritsma,

Met dit briefadvies wil SER Noord-Nederland nogmaals aandacht vragen voor het potentieel dat de Creatieve Industrie heeft bij het vergroten van het innovatiepotentieel van Noord-Nederland. In december 2011 heeft SER Noord-Nederland een briefadvies uitgebracht over de mogelijkheden van een *crossoverprogramma* van de topsectoren Energie, Water en Creatieve Industrie. Op dit advies zijn diverse positieve reacties gekomen, van onder andere de Noord-Nederlandse creatieve industrie zelf. Ondanks deze reacties, komen de gewenste crossovers moeizaam tot stand. SER Noord-Nederland wil u tevens een aantal handreikingen doen over hoe dit potentieel voor Noord-Nederland omgezet kan worden in kansrijke crossovers. Het conceptadvies van SER Noord-Nederland is eind 2014 in een werktafel besproken met creatieve ondernemers en vertegenwoordigers van de Noordelijke overheden. Zij hebben hiermee een zeer welkome en constructieve bijdrage geleverd aan dit briefadvies.

Topsector Creatieve Industrie

De topsector Creatieve Industrie – een van de 9 Nederlandse topsectoren – is een van de meest dynamische sectoren van de Nederlandse economie. De creatieve beroepenvelden binnen de topsector, zoals design, media en entertainment, mode, gaming, kunsten en ambachten, zakelijke dienstverlening en architectuur vormen een aanjager van innovatie in andere sectoren van de economie. Ook leveren ze creatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op gebieden als zorg, veiligheid, energie en duurzaamheid. De Nederlandse creatieve industrie is internationaal een top-10 speler. Dat komt bijvoorbeeld door internationaal opererende bedrijven als Endemol, G-Star, Guerilla Games, Layar, Philips Design – en Dutch Design als merk in het algemeen –, architecten als Rem Koolhaas, top-DJs, -muzikanten en -filmmakers.

In de topsector Creatieve Industrie gaat het om bedrijven die hun bestaansreden vinden in creativiteit, innovatie en ondernemerschap, inclusief een voortdurende versterking van de kennisopbouw, -diffusie en methodologie van het creatieve innovatieproces. Bij voortdurend veranderende economische omstandigheden is de creatieve industrie vanuit deze positie en door een structureel 'leerproces' goed in staat bij te dragen aan innovatie in andere sectoren en het oplossen van maatschappelijke uitdagingen

Geschat wordt dat de Nederlandse creatieve sector ca. 43.000 bedrijven omvat, overeenkomend met ca. 172.000 betaalde banen, en jaarlijks voor ca. 10,5 Miljard Euro aan creatieve goederen exporteert.

De topsector Creatieve Industrie in Noord-Nederland

De Noordelijke topsector Creatieve Industrie omvat naar schatting ca. 15% van de sector in Nederland, overeenkomend met ca. 25.000 banen en ca. 6.500 bedrijven. Vooral de stad Groningen kent een creatieve industrie kern en heeft al in het verleden de ambitie uitgesproken tot de top-5 van de meest creatieve steden van Nederland te willen behoren, met het Ebbingekwartier als uitvalsbasis.

In de visie van de SER Noord-Nederland is de ontwikkeling van de creatieve industrie van Noord-Nederland vooral een zaak van de betrokken bedrijven en beroepenvelden. Daarbij worden er momenteel tal van *bottom-up* initiatieven ontwikkeld in het Noorden. Om echter voor blijvende innovatie en werkgelegenheid te zorgen zou het goed zijn deze ontwikkelingen te versnellen en nadrukkelijk te koppelen aan andere sectoren van de Noordelijke Economie. Een sterke creatieve sector is daarvoor noodzakelijk en de Noordelijke overheden zouden daarbij een ondersteunende rol kunnen spelen. Tegelijkertijd is het goed om vast te stellen dat *de Creatieve Industrie* in enge zin niet bestaat; de sector is veelvormig en derhalve niet in een afgebakende definitie te vatten. Dat maakt het voor overheden ook een uitdaging om er beleid op te formuleren. Het is derhalve zaak om niet op zoek te gaan naar een uitputtende of sluitende definitie, maar het veld te laten definiëren door goede voorbeelden: ‘helden van de Creatieve Industrie’.

Het valt SER Noord-Nederland op dat in het Noorden nauwelijks beleidsdocumenten van provincies en gemeenten aanwezig zijn die specifieke aandacht besteden aan de topsector Creatieve Industrie. Elders in Nederland, op en rondom de as Amsterdam – Eindhoven (incl. Rotterdam-Utrecht), zijn tal van beleidsvisies op dit gebied ontwikkeld, leidend tot een flankerend beleidskader en nieuwe creatieve industrie public-partnerships. De overheid neemt daarbij nadrukkelijk een tijdelijke regisserende en faciliterende rol op zich. Goede voorbeelden hiervan zijn het Amsterdam Metropolitan Solutions programma en Dutch Game Valley in Utrecht, terwijl Eindhoven als “Smart City” het CLICKNL overkoepelende programma van de Nederlandse Creatieve Industrie aan zich heeft weten te binden. Een en ander hoeft niet te betekenen dat Noord-Nederland zijn eigen tophema’s als “Healthy Ageing”, “Energy”, “Water”, “HTSM”, “Sensortechnologie”, Agrofood etc. met een nieuw thema “Creatieve Industrie” uitbreidt, maar wel dat de Noordelijke creatieve industrie veel bewuster en structureler beleidsaandacht krijgt als nieuwe banensector en als potentiële vernieuwer bij de bestaande Noord-Nederlandse tophema’s en bedrijvigheid.

De lage urgentie die de Noord-Nederlandse creatieve industrie in het beleid krijgt, wordt ook weerspiegeld door de geringe deelname vanuit Groningen, Friesland en Drenthe in de landelijke programma’s en netwerken. In CLICKNL en het NWO programma voor de creatieve industrie is Noord-Nederland slechts sporadisch – in enige uitvoeringsprojecten – vertegenwoordigd, terwijl niet één organisatie of persoon uit Noord-Nederland deel uit maakt van de Dutch Creative Council –

bestaande uit 24 organisaties/personen, waarvan de helft afkomstig uit Amsterdam – , de belangrijkste adviseur van de Nederlandse overheid op dit gebied.

Wil het Noorden het potentieel van zijn creatieve industrie serieus nemen, dan zal er snel een goede lobby op gang moeten komen om er voor te zorgen dat men op korte termijn met meerdere Noordelijke creatieve industrie-vertegenwoordigers in deze landelijke gremia zitting krijgt. Een samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen heeft pas echt effect als er geluisterd wordt naar de behoefte van de creatieve ondernemers.

Aanbeveling 1

SER Noord-Nederland beveelt aan op zo kort mogelijke termijn een Task Force met deskundigen/actoren uit de NN creatieve industrie –conform het quadrupel helix model- in te stellen, die voortvarend aan de slag gaat met onderstaande aanbevelingen, gericht op realisatie. Noordelijke provincies en gemeenten kunnen zo een visie op de rol van de topsector Creatieve Industrie ontwikkelen, tot uitdrukking komend in expliciete beleidsdocumenten en -programma's.

Aanbeveling 2

De Noordelijke creatieve industrie zou op korte termijn een relevante positie en stem moeten krijgen in landelijke gremia, zoals CLICK NL en Dutch Creative Council. SNN moet hierin het voortouw nemen.

Een flankerend impulsprogramma voor de Noordelijke creatieve industrie

Om het potentieel van de Noord-Nederlandse creatieve sector, samen met de andere topsectoren, ook daadwerkelijk te realiseren is het noodzakelijk om meer bewustzijn en urgentie te realiseren binnen de innovatie-agenda. Dit moet en kan deels door de sector zelf worden gerealiseerd, die in het Noorden al wordt gekenmerkt door vele en dynamische *bottom-up* activiteiten. Maar, zoals in Amsterdam, Utrecht, Eindhoven etc. is aangetoond, daarbij is qua coalitievorming, netwerkversterking en professionalisering een tijdelijke facilitering vanuit het beleid gewenst.

‘We zijn goed in praten met mensen die hetzelfde doen als wij doen. Hoe slecht we zijn in praten met mensen die heel iets anders doen. Als je meepraat over iets waar je helemaal niet in thuis bent, dan leer je daar heel veel van. Je moet dan op zoek naar de antwoorden en je komt met andere oplossingen. Het is veel te beperkt om in je eigen pocket te blijven zitten.’ – deelnemer werktafel Creatieve Industrie

Ook blijken crossovers tussen de creatieve sector enerzijds en de overige noordelijke top-gebieden anderzijds niet vanzelfsprekend tot stand te komen. Hiervoor zijn ondernemende crossover initiatiefnemers en organisatoren nodig, die via workshops, presentaties, gezamenlijke acquisitie etc. tot nieuwe, grensverleggende programma's komen. Ook dergelijke activiteiten verdienen extra facilitering vanuit het beleid als men een blijvende en succesvolle transitie wil realiseren. SER Noord-Nederland adviseert hiervoor gebruik te maken van zowel meer structurele als incidentele vormen van financiële ondersteuning. Tegelijkertijd is er meer nodig: een ontmoeting van de partijen in de quadruple helix. Een loket waar creatieve ondernemers terecht kunnen met hun vragen, waar

overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen terecht kunnen als ze in contact willen treden met creatieve ondernemers.

‘Zorg voor een innovatiecoach die zijn pappenheimers kent. Iemand die tijdens een intake met een ondernemer snel kan beoordelen of het gaat om een serieuze aanvraag. En doe daarbij niet te moeilijk.’ – Deelnemer werktafel Creatieve Industrie

Creatieve ondernemers zijn over het algemeen niet goed in het aanvragen van subsidies en in het zoeken van samenwerking met overheden en bedrijfsleven in andere sectoren. Ondernemers met een creatief idee vinden het niet alleen lastig om subsidie aan te vragen, als ze bij het juiste loket zijn wil de overheid graag van ze weten wat het resultaat gaat zijn van het creatieve traject. Doordat de subsidieverstrekker graag een eindproduct ziet en de creatieve ondernemer daar vaak nog geen zicht op heeft, lopen ze vaak subsidie mis. Ook adviseurs die subsidies aanvragen voor deze ondernemers vangen vaak bot. Een concept als ‘Ondernemer Coacht Ondernemer’ van VNO-NCW kan helpen om inzichten uit praktijksituaties van beide typen ondernemers te delen en tot gezamenlijke oplossingen te komen.

Aanbeveling 3

Ontwikkel een (online) platform op Noord-Nederlandse schaal dat starters en creatieve ondernemers helpt met knelpunten die ze tegenkomen. Dit platform kan overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven helpen in contact te komen met de Creatieve Industrie. Een dergelijk platform kan ook dienen om de definitie van *Creatieve Industrie* gestalte te laten krijgen door het tonen van goede en aansprekende voorbeelden

Kennisinstelling als sleutel tot overbruggen kloof met Creatieve Industrie

De in opkomst zijnde creatieve hubs, als dynamische nuclei van de nieuwe creatieve industrie, dienen de komende jaren structurele basisondersteuning te krijgen. Dit geldt bijv. voor de Blokhuispoort/de Kanselarij in Leeuwarden, het House-of-Design netwerk in de Watertoren/Bovenkamer in Groningen, het designatelier in het nieuwe Emmer dierenpark etc. Het is daarbij niet voldoende om vanuit het beleid met alleen fysieke voorzieningen – historische en nieuwe gebouwen – te ondersteunen: de creatieve netwerk-gangmakers zelf moeten de komende jaren deels ondersteund worden om anderen in de creatieve industrie te kunnen stimuleren en te faciliteren bij hun ondernemerschap en verdere professionalisering, waaronder marktgericht handelen. Een cruciale rol kan hierbij worden vervuld door de creatieve innovatieprogramma’s van de hogescholen en universiteit. Een goed voorbeeld hiervan is de voorgenomen samenwerking tussen het nieuwe InnovatiePakt Fryslân programma van de NHL/Stenden met de Blokhuispoort Creative Cooperation/SPRING: deze laatste opereert dan als een van de gemeenschappelijke facilitatoren ten behoeve van de kennisontwikkeling voor een vitaal, slim en duurzaam Experimental Design Landscape model voor de regio, waarbij binnenkort zeer waarschijnlijk ook de Design Factory (Aalto-Finland) aansluit. Voor dergelijke speerpunten en experimenteer hubs dient volgens de SER Noord-Nederland een beleidskader te komen, dat de *first movers* en meest vernieuwende en kansrijke initiatieven kan belonen.

De organiserende en katalyserende rol van de centrale hubs bij de ontwikkeling van initiatieven binnen de creatieve industrie Noord-Nederland zelf is essentieel. Maar om voortdurend nieuwe processen in de sector zelf en bij crossovers met andere sectoren op gang te brengen en te houden is de aanwezigheid en toevoeging van een tijdelijke “meta-katalysator” vanuit een – op de triple helix gebaseerd – beleid cruciaal. Die omvat ook financiële regelingen, van kleine premies voor starters tot grotere investeringen in de crossovers.

Aanbeveling 4

De SER Noord-Nederland acht het van groot belang dat de opkomende netwerken, initiatieven en hubs in de Noordelijke creatieve industrie zodanige tijdelijke beleidsflankering krijgen dat een sterke basis voor een maximale bijdrage door de creatieve sector aan een nieuwe economische toekomst kan worden geleverd.

Financiering door middel van minifondsen

In de bestaande regelingen in Noord Nederland ontbreekt het momenteel bijv. aan kleine fondsen, in de orde van max 5.000 Euro, waarmee jonge ondernemers, na een succesvolle presentatie van een eerste “garageconcept” of afstudeerprototype, een minimale doorstart kunnen maken. Dit geldt zelfs als zij deels een beroep kunnen doen op crowdfunding. Noord-Nederland zou zich met een dergelijke “mini-fondsfaciliteit” kunnen onderscheiden ten opzichte van de rest van Nederland en daarmee jong, net afgestudeerd talent kunnen behouden c.q. aantrekken. Uitzondering hierop is het vierde Innovatief Actie Programma Groningen (IAG4), dat zich richt op Healthy Ageing, Energie, Bio-Economie en Transsectorale Innovatie. Dit staat in principe ook open voor voorstellen uit de Creatieve Industrie.

“Onze bestuurders willen juist weten wat er op gebied van innovatie gebeurt. Ze willen gevoed worden, weten wat het voorstelt, wat het betekent. Je moet innovatie absoluut niet doodslaan met beleidsnota’s, maar gericht stimuleringsmaatregelen nemen die aansluiten bij wat er al gebeurt.” – deelnemer Werktafel Creatieve Industrie

Juist de creatieve hubs en ook bijv. de vele festivals die het Noorden kent, hebben de afgelopen jaren veel succes gehad met korte *pressure cookers* en workshops als bron voor product- en dienst-innovatie. Voorbeelden zijn de *pressure cookers* van het House-of-Design rondom 3D printing voor scholen, 3D printing met biomaterialen en kleding en meer in het algemeen bij MKB-bedrijven. De SER Noord-Nederland acht het van belang de toepassing van deze relatief eenvoudige, maar zeer effectieve en *out-of-the-box* gerichte tools, door de creatieve industrie met de hogescholen en het MBO, verder te intensiveren.

Aanbeveling 5

De SER Noord-Nederland beveelt aan om toegespitste regelingen en middelen voor creatieve start-ups en de uitvoering van pressure cookers ter beschikking te stellen, zodanig vormgegeven dat relatief beperkte financiële middelen per casus tot een breed bereik en effect voor nieuwe bedrijvigheid in het Noorden kunnen leiden.

De SER Noord-Nederland acht het verder wenselijk dat de opkomende creatieve hubs en andere gangmakers in de creatieve industrie Noord-Nederland zich de komende jaren organiseren in een "Creative Council Noord-Nederland". Dit is nodig om de Noord-Nederlandse creatieve sector op eredivisie niveau te brengen, voortbouwend op de eigen sterkten en specifieke Noordelijke context. Immers, veelal wordt in Nederland de as Amsterdam-Utrecht-Eindhoven als de creatieve eredivisie beschouwd. Wil de Noord-Nederlandse creatieve sector ten opzichte van deze ontwikkeling met een eigen programma een nationale of zelfs internationale status verwerven, dan is een versterking van de organisatie en focus meer dan noodzakelijk.

Om meer te zijn dan een te doen gebruikelijk cultureel overleg, dienen in de Creative Council Noord-Nederland naast de creatieve hubs en de *arts en crafts* ook vertegenwoordigers te bevatten van netwerken als:

- popfestivals,
- industriële ontwerpbureaus,
- de game-industrie,
- architectuur en communicatie,
- multimedia design,
- ICT,
- *added manufacturing/3D printing* en
- duurzaam ondernemerschap.

De Creative Council Noord-Nederland wordt opgezet als een *lean and mean* organisatie en krijgt een adviserende en signalerende functie, voorlopig voor de periode 2015-2020. Het is in de opvatting van de SER Noord-Nederland ook bij uitstek het orgaan dat voor een meer intensieve verbinding met het nationale programma voor de creatieve industrie, zoals Click NL, en met internationale programma's gaat zorgen.

Aanbeveling 6

De SER Noord-Nederland beveelt de opzet van een op inhoud/deskundigen gebaseerde Creative Council Noord-Nederland aan, die – met een lean en mean organisatie – adviseert over de grote lijnen en programma's van het Noordelijke creatieve industrie beleid en de uitvoeringsprogramma's.

Cross-overs tussen de creatieve sector en de Noord-Nederlandse speerpunten

De SER Noord-Nederland acht niet alleen versterking van de creatieve industrie sector Noord-Nederland zelf van groot belang in het kader van de Noord-Nederlandse innovatie-agenda, maar ook

de realisatie van crossover programma's met de "originele" Noord-Nederlandse zwaartepunten: Healthy Ageing, Energie en Maritiem/Water, Agrifood, HTSM. Dit kan bij uitstek een strategie zijn, waarmee het beste van de ontwikkelingen in de Noord-Nederlandse topsectoren wordt gecombineerd.

In Fryslân is een dergelijke ontwikkeling al in gang gezet met de vorming van het al eerder genoemde InnovatiePakt Fryslan, waarin via de gekozen zwaartepunten "Vital Regions" en "Smart Sustainable Economy & Industry" grensoverschrijdende creatieve innovatiemethodologie de kern moet vormen voor nieuwe kennis en maatschappelijke ontwikkeling. Typische kennisgebieden uit de creatieve sector, zoals op het gebied van sociale media, *cyberphysical system design*, *interaction design*, *serious gaming* etc. vormen hier dan de verbindende elementen. In projecten zoals de *Water Battle* wordt serious gaming als methode voor waterbesparing ingezet.

SER Noord-Nederland acht dergelijke aanzetten voor het Noorden van essentieel belang en kan zich goed voorstellen dat in Groningen vanuit de Hanzehogeschool en de RUG soortgelijke programma's vorm krijgen in de vorm van nieuwe crossoverprogramma's tussen de creatieve industrie en het thema Energie resp. Healthy Ageing. Met zijn recente Europese Energie Master (Eurec-)voorstellen en het EnTranCe pilot experiment geeft het Energie Kenniscentrum van de Hanzehogeschool hier al enige eerste aanzetten. Samen met het House-of-Design netwerk en Energy Valley zouden deze aanzetten kunnen worden uitgewerkt tot een structureel smart and creative energyprogramma, waarbij ook kan worden voortgebouwd op de ervaringen uit het Smart Grid experiment Hoogkerk. Voor Drenthe geldt dit evenzeer vanuit het thema Cyberphysical System design, inclusief sensortechnologie.

Speciale aandacht vraagt de SER Noord-Nederland voor een apart op te stellen creatief programma/project voor typisch Noord-Nederlandse onderwerpen, zoals de leegloop van dorpen en de aardbevingsproblematiek. Verwacht mag worden dat een project, waarin de inbreng van de creatieve sector middels een "out-of-the-box" benadering mogelijk tot onorthodoxe oplossingen kan leiden. Een goed voorbeeld hier is de co-design renovatie- en vitaliteitsbenadering uit het proefschrift van Ekim Tan (TU Delft, Bouwkunde, september 2014). Serious gaming – "Play the City" – helpt bestaande en toekomstige bewoners en andere actoren hier op verrassende wijze constructief samen te werken bij renovatie en innovatie in de gebouwde omgeving. De SER Noord-Nederland beveelt ten eerste aan nader te verkennen hoe de creatieve sector, in aanvulling op al bestaande denklijnen en technische benaderingen, een originele bijdrage aan de oplossing van de specifiek noordelijke problematiek kan leveren.

Qua opzet en organisatie van de crossoverprogramma stelt SER Noord-Nederland zich een drietrapsraket voor: (1) een klein programmeringsfonds leidt tot de formulering van een tiental voorstellen; (2) met behulp van de Noord-Nederlandse Creative Council als jury worden de 3-4 beste voorstellen voorgedragen voor meer substantiële meerjarenfinanciering en (3) de uitkomsten van deze programma's brengen Noord-Nederland in een gunstige positie bij de EU/Brussel juist rondom de prioritaire Noord-Nederlandse thema's, waarmee verdere grootschalige fondswerving wordt bevorderd,.

Aanbeveling 7

De SER Noord-Nederland beveelt aan om te komen tot 3-4 substantiële crossoverprogramma's tussen de creatieve industrie en de top-thema's van Noord-Nederland, via een getrapte tenderregeling, met zicht op een sterke positie in Europees verband.

Het internationale perspectief

Hierboven heeft de SER Noord-Nederland al aangegeven dat een betere aansluiting van de Creatieve Industrie Noord-Nederland bij CLICK NL en soortgelijke landelijke initiatieven nodig is. Daarnaast moet Noord-Nederland in dit opzicht vooral voortbouwen op de eigen internationale netwerken, die rond de thema's Maritiem/Water, Energie en Healthy Ageing al zijn opgebouwd. Deze kunnen in de crossovers met de Creatieve Industrie Noord-Nederland worden ingebracht, zowel bij de formulering van regionale programma's als bij aanvragen voor EU-programma's.

In dit kader brengt de Creatieve Industrie Noord-Nederland ook zijn eigen internationale netwerk in. Zo bestaan vanuit Groningen van oudsher goede werkrelaties met de "smart creative cities" in Hanze verband, zoals Hamburg en Kopenhagen. Fryslân heeft via diverse Interreg-EU projecten internationaal ervaring opgedaan met *regional crafts and arts* als innovatiemotor, met *cradle-to-cradle* duurzaam productontwerpen en met het Finse model van de "Design Factory" (ontwerpen en ondernemen als basis voor nieuwe regionale business van en door eigen studenten). Vooral vanuit het – thans in voorbereiding zijnde – programma van de North Sea Commission valt te verwachten dat er bijzondere belangstelling zal zijn om met de landen rondom de Noordzee een keten van creatieve en duurzame hubs te vormen, inclusief de creatieve innovatieprogramma's van de betrokken kennisinstellingen (à la het Finse model dus). Hier kan Noord-Nederland door ook internationaal vanuit een crossover perspectief te denken en handelen, een internationale initiator zijn en daarmee meerwaarde en een sterk eigen unique selling point creëren, zo meent de SER Noord-Nederland.

Aanbeveling 8

SER Noord-Nederland acht het van belang dat wordt voortgebouwd op het significante Europese netwerk dat de laatste jaren vooral "bottom-up" door actoren uit de Noordelijke creatieve industrie in Europa, in het bijzonder met Duitsland en Scandinavië is ontwikkeld. De "Design Factory i.o." in Leeuwarden en het "House-of-Design" in Groningen zouden de logische – pre-competitieve – kernen van dit netwerk kunnen zijn en hiervoor een gezamenlijke opdracht moeten krijgen.

Marketing

Het imago dat in de rest van Nederland bestaat over Creatieve Industrie in Noord-Nederland is niet in overeenstemming met de werkelijkheid. Het beeld dat de meeste creatieve ondernemende studenten na hun studie naar de randstad trekken blijkt hardnekkig en is benevens de waarheid. Dat de stad Groningen een van de meest creatieve en innovatieve steden is, is een goed bewaard geheim. Gezamenlijke Noordelijke marketing door de topsector Creatieve Industrie zou hier enige verandering in kunnen brengen.

Aanbeveling 9

SER Noord-Nederland adviseert niet alleen tijd en moeite te steken in de groei van de Creatieve Industrie in Noord-Nederland, maar ook het verhaal te vertellen dat recht doet aan de creativiteit van het Noorden. Trots vertellen waar we aan bouwen is net zo belangrijk als het bouwen zelf.

Tenslotte moet er voor gewaakt worden dat de uitvoering van dit advies van de SER Noord-Nederland een te langdradig bestuurlijk proces gaat doorlopen, waardoor een belangrijk momentum verloren zou gaan. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van natuurlijke mechanismen, zoals Fryslân European Cultural Capital, om het impulsprogramma en de crossovers van de creatieve industrie mede te faciliteren.

Met de bovenstaande aanbevelingen heeft SER Noord-Nederland een aantal handreikingen willen doen om de creatieve sector te versterken en zo de voor innovatie zo belangrijke cross-overs met de creatieve industrie mogelijk te maken. Mocht u naar aanleiding van bovenstaande vragen hebben, dan gaan wij hierover graag met u in gesprek.

Hoogachtend,
Namens SER Noord-Nederland

Drs. F.C.A. Jaspers,
Voorzitter